

Standard w zakresie pobierania opłat za wyniki (*success fee*)

I. Ogólne założenia:

1. Wytyczne ESMA dotyczące opłat za wyniki w UCITS i niektórych rodzajach AFI (dalej: „**Wytyczne**”) dotyczą funduszy inwestycyjnych otwartych i specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych z wyłączeniem funduszy zdefiniowanej daty, o których mowa w ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych.
2. Zasady naliczania i pobierania *success fee*, wynikające z Wytycznych i zapisów wprowadzonych do statutów funduszy inwestycyjnych w celu dostosowania do Wytycznych, będą znajdowały zastosowanie od dnia 1 stycznia 2022 r. Oznacza to, że pierwsza roczna krystalizacja zgodna z Wytycznymi nastąpi na koniec 2022 r., a pierwszy pełny 5-letni okres odniesienia kończy się 31 grudnia 2026 r. (p. 8 Wytycznych)¹.
3. Wytyczne ESMA i przedstawione poniżej dodatkowe założenia, zwane łącznie Standardem, mają charakter wymogów minimalnych. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych ma możliwość zastosowania zasad bardziej restrykcyjnych w zakresie naliczania i pobierania opłaty za wyniki.

II. Definicje

4. **HWM, High Water Mark** – oznacza metodę pozwalającą na naliczenie opłaty za wynik w sytuacji, gdy wartość aktywów netto na jednostkę uczestnictwa (dalej: „**WANJU**”) przekroczy najwyższe WANJU osiągnięte w danym okresie odniesienia.

Model HWM, który odnosi się do całej historii funduszu, może być stosowany jako samodzielny wskaźnik referencyjny i w takim przypadku krystalizacja może następować w każdym dniu wyceny².

5. **HoH, High on High** – oznacza metodę pozwalającą na naliczenie opłaty za wynik w sytuacji, gdy WANJU przekroczy WANJU w momencie ostatniej krystalizacji opłaty za wynik³.

---

¹https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma34_43_392_qa_on_application_of_the_ucits_directive.pdf
s. 54-55.

² W modelu HWM, niezależnie od momentu rozpoczęcia inwestycji, zarządzający może pobrać wynagrodzenie zmienne jedynie od faktycznego zysku uczestnika funduszu i tym samym premiuje długoterminowy wzrost wartości inwestycji.

³ Zgodnie z p. 17 Wytycznych „*metoda obliczania opłaty za wyniki powinna być skonstruowana w taki sposób, by opłaty za wyniki były zawsze proporcjonalne do faktycznych wyników inwestycyjnych funduszu. Przy obliczaniu wyników funduszu nie należy uwzględniać sztucznych zwwyżek wynikających z nowych subskrypcji.*”. Spełnienie tego wymogu przy stosowaniu modelu HoH, odnoszonego do wartości aktywów netto bez podziału na jednostki uczestnictwa, wymagałoby więc korygowania wartości aktywów netto funduszu o zmiany wynikające z nabyć i umorzeń, tak aby odzwierciedlić zmianę wartości aktywów netto wynikającą jedynie z wyniku inwestycyjnego. Natomiast sposób publikowania informacji o wynikach inwestycyjnych funduszy bazujący na WANJU, odzwierciedla jedynie zmiany wynikające z wyniku inwestycyjnego. Obliczona w ten sposób wartość jest niezależna od zmian poziomu aktywów wynikających z nabyć i umorzeń.

6. **Model stopy progowej (*hurdle rate*)** – oznacza metodę pozwalającą na naliczenie opłaty za wynik w sytuacji, gdy stopa zwrotu funduszu przekracza stopę odniesienia, którą jest wyrażona procentowo stopa zwrotu na poziomie x% w skali roku.
7. **Benchmark** – indeks bądź ich kombinacja, służący do pomiaru względnych wyników inwestycyjnych funduszu.
8. **Wskaźnik referencyjny / model naliczania *success fee*** – benchmark, stopa progowa, HWM, HoH, bądź ich kombinacja.

III. Wskaźnik referencyjny / model naliczania *success fee*

A. Fundusze inwestycyjne posiadające benchmark

9. Opłata za wynik powinna być ustalana w odniesieniu do benchmarku funduszu, spójnego z faktyczną polityką inwestycyjną funduszu, realizowaną w ramach określonych statutem funduszu oraz z celami inwestycyjnymi prezentowanymi w materiałach kierowanych do klientów (p. 16 a, p. 21, p. 22 b Wytucznych).
10. W przypadku funduszy inwestycyjnych posiadających benchmark, na potrzeby naliczenia *success fee* dopuszczalne jest również stosowanie modelu HWM lub modelu HoH, bądź modeli opartych o stopę progową, a także ich kombinacji.
11. W przypadku funduszy, które w benchmarku wykorzystują indeksy giełdowe oczekuje się stosowania indeksów typu *total return*.
12. W przypadku funduszy dłużnych zaleca się, aby w konstrukcji benchmarku wykorzystywać odpowiednie indeksy obligacyjne. W przypadku funduszy dłużnych krótkoterminowych, do czasu powstania odpowiedniego indeksu utworzonego przez GPW Benchmark lub inny podmiot, dopuszcza się stosowanie WIBID/WIBOR. Jeśli strategia funduszu dopuszcza inwestowanie znacznej części lub całości aktywów w instrumenty nieskarbowe, powinno to znajdować odzwierciedlenie w konstrukcji benchmarku.
13. W przypadku stosowania benchmarku wykorzystującego różne indeksy, zasadniczo powinno się ograniczyć maksymalną liczbę stosowanych indeksów do czterech.
14. Benchmark nie jest korygowany o żadne opłaty bądź koszty związane z zarządzaniem funduszem.
15. Statut funduszu zawiera zapisy przedstawiające opis wskaźnika referencyjnego / modelu naliczania *success fee*, w tym w szczególności wskazuje sposób i elementy używane do obliczenia i ustalenia rezerwy na *success fee* (jak np. benchmark, stopa progowa), w szczególności wzory służące do obliczenia *success fee* i rezerwy na to wynagrodzenie.
16. Zapisy, o których mowa w pkt. 15 powyżej w sposób jednoznaczny wskazują okres odniesienia.
17. Celem jednoznacznej identyfikacji indeksów stosowanych do wyliczania *success fee*, oczekiwane jest jednoznaczne określanie w statutach identyfikatorów poszczególnych wskaźników (RIC, Bloomberg ticker, itp.).

B. Fundusze inwestycyjne nieposiadające benchmarku

18. Opłata za wynik powinna być ustalana w odniesieniu do stopy progowej (*hurdle rate*).
19. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest także odniesienie do benchmarku spójnego z polityką inwestycyjną funduszu, określoną w jego statucie oraz celami inwestycyjnymi prezentowanymi w materiałach kierowanych do klientów.
20. Możliwe jest także stosowanie modelu HWM lub modelu HoH.

C. Dodatkowe założenia odnośnie modelu opłaty za wyniki

21. Zapisy statutów funduszy, określające przyjęty model opłaty za wyniki, powinny zostać uzgodnione z depozytariuszem funduszu. Oświadczenie TFI o braku uwag ze strony depozytariusza do proponowanej treści zapisów statutów funduszy określających przyjęty model opłaty za wyniki, powinno zostać dołączone do wniosku o zmianę statutu kierowanego do UKNF.
22. TFI powinno w stosownych regulacjach wewnętrznych określić zasady tworzenia i weryfikacji ustalonego modelu opłaty za wyniki oraz gromadzić niezbędną w tym zakresie dokumentację. Regulacje dot. weryfikacji ustalonego modelu powinny wskazywać kto, kiedy i z jaką częstotliwością dokonuje takiej weryfikacji, przy czym powinna ona następować nie rzadziej niż raz do roku, a także w przypadku każdej zmiany modelu bądź zmiany polityki inwestycyjnej funduszu. Określone powinny również zostać źródła danych, zasady archiwizacji oraz to, aby składniki portfela funduszu opierały się o składniki indeksu stanowiącego punkt odniesienia (p. 21 i 24 Wytycznych).

IV. Częstotliwość krystalizacji opłaty za wyniki

23. Zasadą jest krystalizacja roczna, na koniec roku kalendarzowego, co zapewnia spójność okresu wypłaty opłaty za wyniki ze zwyczajowym okresem oceny wyników inwestycyjnych. (p. 31 i 32 Wytycznych).
24. Dla modeli wykorzystujących HWM lub HoH odnoszących się do całej historii funduszu, możliwa jest krystalizacja częściej niż raz w roku (p. 33 Wytycznych)⁴.

---

⁴ Fundusze z dziennymi umorzeniami, stosujące modele HWM lub HoH, odnoszące się do całej historii funduszu, mają możliwość krystalizacji wynagrodzenia zmiennego za wynik w każdym dniu wyceny i pozostaje to w zgodzie z Wytycznymi:

- Odpowiedź ESMA na pytanie 5 (Annex I: Feedback Statements, https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma_34-39-968_final_report_guidelines_on_performance_fees.pdf, s. 10-11) jednoznacznie potwierdza, że wyjątek dotyczący okresu krystalizacji dla modeli HWM i HoH odnoszących się do całej historii funduszu nie narusza zasad określonych w wytycznych ESMA w zakresie zbieżności interesów inwestorów i zarządzających funduszem;
- Punkt 33 Wytycznych, opisujący wyjątek od reguły rocznej krystalizacji, nie wprowadza żadnego minimalnego okresu krystalizacji. W szczególności dzienna krystalizacja dla modelu HWM czy modelu uwzględniającego warunek HoH nie jest zakazana. Wprowadzanie minimalnych okresów krystalizacji dla tych modeli byłoby nadmiarową regulacją w stosunku do wytycznych ESMA;
- W modelu HWM opłata zmienna jest pobierana jedynie od faktycznego zysku funduszu – częstotliwość krystalizacji nie wpływa na tę zasadę;
- HWM z zasady nie zachęca zarządzającego do brania nadmiernego ryzyka (materializacja ryzyka może na dłuższy czas – do momentu odrobienia strat – wyłączyć możliwość pobierania opłaty zmiennej). Częstotliwość krystalizacji również w tym

25. Krystalizacja może mieć miejsce w przypadkach likwidacji / łączenia funduszy (p. 36 Wytycznych).
26. Możliwe jest pobieranie wynagrodzenia w trakcie roku od umarzanych JU (p. 36 Wytycznych)⁵.

V. Okres odniesienia

27. Minimum 5 lat, równy zalecanemu okresowi utrzymania inwestycji (p. 39 Wytycznych).
28. Okres odniesienia powinien być liczony od momentu wpisania zasad naliczania *success fee* do statutu funduszu, najwcześniej od dnia 1 stycznia 2022 r.

VI. Sposób tworzenia rezerwy na wynagrodzenie zmienne

29. Rezerwa tworzona jest w każdym dniu wyceny.
30. Dla modelu opartego o benchmark, w każdym dniu wyceny danego roku kalendarzowego liczona jest różnica pomiędzy stopą zwrotu z funduszu a benchmarkiem (alfa). Jeśli alfa jest dodatnia, następuje weryfikacja czy odrobiona jest ujemna alfa z lat poprzednich w okresie odniesienia. Jeśli warunek jest spełniony, tworzona jest rezerwa na *success fee*. Jeśli alfa jest ujemna lub warunek nie jest spełniony, to rezerwa nie jest tworzona lub w przypadkach, w których została ona utworzona jest odpowiednio rozwiązywana. Krystalizacja następuje w ostatnim dniu wyceny roku, jeśli jest utworzona rezerwa na *success fee*.
31. Dla modelu opartego o stopę progową (*hurdle rate*) w każdym dniu wyceny danego roku kalendarzowego liczona jest różnica pomiędzy stopą zwrotu z funduszu a stopą progową (alfa). Jeśli alfa jest dodatnia, następuje weryfikacja czy odrobiona jest ujemna alfa z lat poprzednich w okresie odniesienia. Jeśli warunek jest spełniony, tworzona jest rezerwa na *success fee*. Jeśli alfa jest ujemna lub warunek nie jest spełniony, to rezerwa nie jest tworzona lub w przypadkach, w których została ona utworzona jest odpowiednio rozwiązywana. Krystalizacja następuje w ostatnim dniu wyceny roku, jeśli jest utworzona rezerwa na *success fee*.
32. Dla modelu HWM z okresem odniesienia równym całemu okresowi działalności funduszu, w przypadku naliczenia rezerwy na *success fee*, będzie ona przeksięgowywana na konto zobowiązań funduszu do wypłaty do towarzystwa (i nie będzie rozwiązywana aż do momentu wypłaty). Wypłata środków w wysokości sumy naliczonych dziennych rezerw, będzie następowała w terminie określonym statutem funduszu.

---

przypadku niczego nie zmienia. Nawet zakładając, że zarządzający brałby duże ryzyko, aby maksymalizować wartość pobranej opłaty zmiennej w krótkim horyzoncie czasowym, w dłuższej perspektywie taka strategia może na długi czas wyłączyć możliwość pobierania opłaty zmiennej.

⁵ W takiej sytuacji zapis statutu funduszu może brzmieć w następujący sposób: „W każdym Dniu Wyceny, w którym następuje odkupienie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu, wypłacie do Towarzystwa podlega część rezerwy na wynagrodzenie Towarzystwa za wyniki obliczone w wysokości proporcjonalnej do udziału Jednostek Uczestnictwa będących przedmiotem odkupienia w łącznej liczbie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu w poprzednim Dniu Wyceny. Wypłata do Towarzystwa środków, o których mowa w niniejszym ustępie, następuje w ciągu 10 dni od zakończenia miesiąca, w którym nastąpiło odkupienie Jednostek Uczestnictwa Subfunduszu.”

33. Dla modelu HoH, rezerwa na *success fee* będzie tworzona proporcjonalnie do nadwyżki WANJU w danym dniu wyceny do poziomu WANJU w dniu wyceny w którym nastąpiła ostatnia krystalizacja opłaty za wynik. W przypadku, gdy w danym dniu wyceny WANJU będzie poniżej poziomu WANJU w dniu wyceny, w którym nastąpiła ostatnia krystalizacja opłaty za wynik, rezerwa będzie rozwiązywana.

VII. Stawka maksymalna opłaty za wyniki

34. Maksymalna stawka opłaty za wynik powinna wynosić 20%.
35. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się pobieranie wyższej stawki *success fee*, m. in. w przypadku znacząco niższej opłaty stałej (o min 50%) w stosunku do średnich stawek rynkowych. Wówczas maksymalna stawka opłaty za wynik nie powinna przekraczać 40%.

VIII. Dodatkowe założenia

36. Możliwe jest pobieranie opłaty *success fee* w przypadku nominalnej straty, o ile jest to wyraźnie wskazane w statucie funduszu, prospekcie, KID i innych materiałach dla klientów (p. 43 i n. Wytycznych).
37. W przypadku funduszy absolutnej stopy zwrotu naliczanie opłaty *success fee* za okres, gdy występuje nominalna strata, nie jest możliwe.
38. Informowanie inwestorów o modelu opłaty za wyniki stosowanym przez dany fundusz powinno być zgodne z zasadami określonymi w Wytycznej 5. Informacje te powinny być zrozumiałe dla uczestników.
39. Zasady działania modelu opłaty za wyniki powinny być zobrazowane na przykładach, w szczególności obejmujących sytuacje ujemnych wyników inwestycyjnych, wskazując wyraźnie czy w takim przypadku opłata za wynik będzie pobrana. Przykłady powinny być zamieszczane co najmniej w prospekcie informacyjnym funduszu (p. 46 Wytycznych).

Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami

Warszawa, 29 lipca 2021 r.